

A fiatalos fejlődésére a köztes használat jó hatással van, ugyanis a föld meglazítása, kitisztítása után kerül bele a makk vagy ültetésnél a csemete; az eső, levegő tehát könnyen férhet a gyökerekhez, melyek a laza földben jobban képesek elterjedni; azonkívül az első évben, a mikor legkényesebb az apró csemete, a forróság ellen védelmet nyer s ez a körülmény sokat nyom a latban, különösen délnek fekvő oldalakon; erdősítések utánjavításánál ugyanis gyakran tapasztaltam, hogy a galagonya, vagy juniperus bokrok közé vágott foltból erőteljes növéssel nyult ki a tölgy, míg a közvetlen szomszédságában szabad helyen vágott foltokból a kikelt tölgycsemete csak tengődött s hogy ezekből sok esett a forróság és szárazságnak áldozatul.

Ezt a védelmet célzó mezőgazdasági köztes használatnál azonban, mint már említettem, föltételeztetik az, hogy a föld erőteljes legyen s kibirja a 3—5 évi használatot.

A pillanatnyi haszontól elkapatva ne terjeszse ki az erdőgazda ezt a használatot túlhosszu időre, mert a kimerült föld nem fogja biztosítani az elkésett erdősítés jövőjét.

Az erdészet 1886. évi költségvetése.

Az alábbiakban közöljük a kincstári erdőkre, az erdők állami felügyeletére és az országos erdei alapra vonatkozó 1886. évi költségvetéseket. Ezek részletes tájékozást adnak arra nézve, hogy az állam által mily kiadások fedeztetnek az ország erdőségeinek fentartása érdekében s hogy a kincstári erdők mily jövedelmet hajtanak s mennyi adófizetés s egyéb költséggel jár kezelésük.

Egyidejűleg közöljük azon indokolást is, melylyel a költségvetés a törvényhozás elé terjesztetett.

I. Állami erdők.

Az állami erdőknél az 1886. évre előirányzott rendes kiadások és bevételek, összehasonlítva az 1885. évi költségvetés tétéleivel, a következő táblázatban sommásan és rovatonként vannak előtüntetve.

Rovat		1886.	1885.	Az 1886. évre tchát	
		évi előirányzat		több	kevesebb
Kiadások.					
Kezelési kiadások.					
1	Személyi járandóságok	842.428	841.797	631	.
2	Irodai és szolgatartási átalányok	14.439	14.211	228	.
3	Egyéb irodai költségek	27.776	27.204	572	.
4	Lótartási és utazási átalányok	99.580	99.630	.	50
5	Egyéb utazási költségek	92.200	89.200	3.000	.
6	Kezelési épületek fentartása	73.010	72.500	510	.
7	Jutalmak és segélyek	12.130	12.130	.	.
8	Egyéb előre nem látott költségek	13.514	12.706	808	.
	Összeg	2,175.077	1,169.378	5.699	.
Közterhek.					
9	Adó és egyéb közköltségek	573.316	559.539	13.777	.
10	Egyházi és jótékony czélok	61.135	15.566	45.569	.
	Összeg	634.451	575.105	59.346	.
Üzleti költségek.					
11	Erdőrendezés	49.100	49.850	.	750
12	Tűzfavágatás és szállítás	818.103	870.503	.	52.400
13	Épület- és műszerfavágatás és szállítás	563.599	553.273	10.326	.
14	Fagyártmányok előállítása	140.678	151.032	.	10.354
15	Faszén termelése és szállítása	198.330	221.632	.	23.302
16	Erdőművelés	106.791	103.790	3.001	.
17	Mellékhaszonvételek	43.930	23.120	20.810	.
18	Üzleti épületek és szállítási eszközök	268.025	260.135	7.890	.
19	Anyagok és termények vásárlása	82.039	81.700	339	.
20	Leltári tárgyak beszerzése	29.427	32.511	.	3.084
21	Egyéb előre nem látható költségek	35.002	34.767	235	.
	Összeg	2,335.024	2,382.313	.	47.289
Kiadások főösszege		4,144.552	4,126.796	17.756	.
22	Az állami kezelés alá vett községi erdők	25.250	19.250	6.000	.
	Főösszeg	4,169.802	4,146.046	23.756	.

Rovat		1886.	1885.	Az 1886. évre tehát	
		évi előirányzat		több	kevesebb
Bevételek.					
1	Főhasználat :				
	a) tűzifa	1,680.174	1,769.664	.	89.490
	b) épület- és műszerfa	2,904.148	2,801.693	102.455	.
	c) fagyártmányok	394.425	439.300	.	44.875
	d) faszén	411.428	433.109	.	21.681
2	Mellék-haszonvételek	693.753	608.330	85.423	.
3	Anyagok és termények	39.562	30.798	.	236
4	Leltári tárgyak	4.716	9.787	.	5.071
5	Téritmények	5.237	4.384	853	.
6	Egyéb bevételek	131.971	130.610	1.361	.
	Bevételek összege	6,256.414	6,227.675	28.739	.
7	Az állami kezelés alá vett községi erdők	25.250	19.250	6.000	.
	Főösszeg	6,281.664	6,246.925	34.739	.

Ezen részletezés szerint az állami erdők 1886. évi összes rendes bevétele . . . 6,281.664 frttal, a rendes kiadások összege ellenben . . . 4,169.802 „
és így a tiszta jövedelem 2,111.862 frttal lett a költségvetésbe fölvéve.

Az állami erdők 1886. évi előirányzatát az 1885. évi költségvetéssel összehasonlítva, kitűnik, hogy az 1886. évben remélhető rendes bevétel nagyobb . . . 34.739 frttal, a rendes kiadás pedig szintén nagyobb . . . 23.756 „

ehez képest tehát a tiszta jövedelem kedvezőbb 10.983 frttal.

A kiadások és bevételek egyes rovatain mutatkozó eltérések, a következő részletezésben vannak indokolva.

Kezelési kiadások. 1—8. rovat. A kezelési kiadások összes 8 rovatán az 1885. évi összegnél 5.699 frttal több szükségeltetik. Ezen többlet abból származik, hogy a beszerzésbányai, zsarnóczai, liptó-ujvári és soóvári erdőhatóságok

kerületeiben a mezőgazdasági javak a pénzügyministeriumtól erdészeti kezelésbe vétetvén át, az ezen kezeléssel járó ide tartozó költségeket ezen rovatokon kellett felvenni.

Közterhek. 9—10. rovat. Az ezen rovatokon előirányzott 59.346 frtnyi nagyobb kiadás magyarázatát abban leli, hogy a mezőgazdasági javaknak erdészeti kezelésbe történt átvétele kerekaszámában 50.000 frtnyi terhet rótt az állami erdészetre, hogy továbbá Horvát-Szlavonországban az adó az előrelátható szükséglet szerint lett fölvéve.

Üzleti költségek. 11. Erdőrendezés. A csekély 750 frtnyi kiadási keveslet az előre látható szükséglet szerint lett fölvéve.

12. *Tűzifavágatás és szállítás.* Az 52.400 frtnyi kisebb szükséglet onnan származik, hogy a besztercebányai erdőigazgatóság kerületében az üzemterv szerint a tűzifa használat a múlt évinél kevesebb lesz és ehhez képest kevesbedik a kiadás is, hogy továbbá a bustyaházai erdőhivatal kerületében a tűzifa értékesítése körül beállott kedvezőtlen viszony mértéke szerint a termelést le kellett szállítani.

13. *Épület- és műszerfavágatása és szállítása.* A 10.326 frtnyi költségzaporulatot az épületi és műszerfának a kolozsvári és szászsebesi erdőhatóságok kerületében tervezett házi kezelése teszi szükségessé.

14. *Fagyártmányok.* A 10.354 frtnyi költségapadásnak oka az, hogy a bustyaházai kerületben az üzemterv értelmében a használatot le kellett szállítani, ehhez képest tehát a kiadás is kevesbedik.

15. *Faszén.* A szénfa használat a besztercebányai erdőigazgatóság kerületében az üzemterv szerint leszállván, ehhez képest a kiadást is 23:302 frttal csökkenteni kellett.

16. *Erdőművelés.* Az ezen rovaton mutatkozó 3.001 frtnyi költségzaporulat részben az erdősítéshez szükséges csemeték fokozottabb mérvű neveléséből származik, részben pedig a kiterjedtebb erdősítési munkálatok teszik szükségessé.

17. *Mellékhaszonvételek.* A 20.810 frtnyi többlet kiadás magyarázatát abban leli, hogy az apatini erdőhivatal kerüle-

tében a mellékhaszonvételek, nevezetesen pedig a gubacs gyűjtése házilag eszközöltetik.

18. *Üzleti épületek és szállítási eszközök fentartása.* A 7.890 frtnyi nagyobb kiadás a tényleges szükséglet szerint, nevezetesen pedig a zágrábi erdőigazgatóság és az otocsácsi erdőhivatal kerületében megkivántató nagyobb mértékű úthelyreállításokra lett előirányozva.

20. *Leltári tárgyak beszerzése.* A 3.084 frtnyi költség kevesblet onnan származik, hogy a leltári tárgyak készlete az 1886. évben a szokott mértékű kiegészítést nem fogja igényelni.

19—21. *Anyagok és termények vásárlása, valamint egyéb előre nem látott költségek.* A 339, illetve 235 frtnyi költség-többlet egyes helyi tételek kisebb mérvű különbségéből ered, az ezen rovatokon előirányzott rendes szükségletet képező összeggel szemben azonban fontossággal nem bír.

22. *Állami kezelés alá átvett községi erdők érdekében tett kiadások.* Az ezen rovaton mutatkozó 6.000 frtnyi költség-többlet onnan ered, hogy Maros-Tordamegye közönsége kérelmére az ottani községi, közbirtokossági és egyházközségi erdők állami kezelésbe már is átvétettek, hogy továbbá több törvényhatósággal hasonló átvételek feletti tárgyalások lévén folyamatban, az ezek alapján szükséges kiadások a megfelelő bevételi tételhez képest irányoztatnak elő.

Bevétel.

1. a) *Tűzifa eladás.* A 89.490 frtnyi kisebb bevétel onnan származik, hogy a besztercebányai m. kir. erdőigazgatóság kerületében az üzemterv értelmében a tűzifa használat mértéke le lett szállítva, a bustyaházai erdőhivatal kerületében pedig a tűzifára fennállott szerződés lejárván, annak megújítása a kedvezőtlen piaci viszonyok miatt nem várható; mely körülményeknél fogva tetemesen kisebb tűzifamennyiség fog eladás alá kerülni.

b) *Épület- és műszerfa eladás.* A 102.455 frtnyi bevételi szaporulat részben onnan származik, hogy a besztercebányai

és zsarnóczi erdőhatóságok kerületeiben ezen termékekre már is kedvező szerződések kötöttek; részben pedig onnan, hogy a zágrábi és otocsácsi erdőhatóságok kerületeiben az épület- és műszerfa értékesítése kiterjedtebb mértékben várható.

c) *Fagyártmányok eladása.* Az ezen rovaton mutatkozó 44.875 frtnyi kisebb jövedelem indokát abban leli, hogy a bustyaházai erdőhivatal kerületében az üzemterv szerint a használatot le kellett szállítani, ehhez képest tehát a bevételnek is a múlt évi előirányzattal szemben kisebbednie kellett.

d) *Faszén eladás.* Az előirányzott bevétel 21.681 frttal azért kisebb a múlt évinél, mert a besztercebányai erdőigazgatóság kerületében az üzemterv követelményeihez mérten a szénfa használatot lejobb kellett szállítani, minélfogva kisebb mennyiségű szénfa kerül eladás alá.

2. *Mellékhaszonvételek.* Az előirányzott 85.423 frtnyi jövedelmi többlet a belzetek, erdei legelők, makkoltatás, gubacs és egyéb mellékhaszonvételi termékek kedvezőbb értékesítéséből várható. Ezen szaporulatnak további oka különben az is, hogy a mezőgazdasági javak átvételéből származó s kereken mintegy 50.000 frtot kitevő összeg ezen rovaton lett előirányozva.

3. *Anyagok és termények.* A 236 frtnyi kisebb bevétel változó és alárendelt tételekből ered.

4. *Leltári tárgyak eladása.* Az 5.071 frtnyi bevételi kevesletnek oka az, hogy az 1886. évben a szokottnál kisebb mennyiségű leltári szerek jutnak eladás alá.

5. *Téritmények.* 6. *Egyéb bevételek.* A 853, illetve 1.361 frtnyi jövedelmi emelkedés a tényleges eredmények tekintetbevételével lett előirányozva.

7. *Az állami kezelés alá átvett erdőkért a községek által fizetett díjak.* A 6.000 frtnyi bevételi szaporulat onnan származik, hogy a több törvényhatósággal folyamatban levő tárgyalások alapján, az illető törvényhatóságok területein levő községi, közbirtokossági és egyházközségi erdők állami kezelésbe már az 1885. évben is át lettek véve, és ily nemű átvételek az 1886. évben is biztosan várhatók; az állami

kezelésért pedig az illető törvényhatóságok a megfelelő költség összeget kötelesek fizetni.

II. Erdőfelügyelőségek.

A k. erdőfelügyelőségek 1886. évi költségvetése ugyanaz, mint az 1885. évre megállapított költségvetés, s ettől miben sem tér el, vagyis: személyi járandóságokra 108.000 frt, dologi kiadásokra 9.000 frt, összesen tehát 117.000 frt irányztatik elő.

III. Országos erdei alap.

Az alap kiadásánál az erdősítési célokra szükséges 10.000 frtnyi összeg ugyanaz, mely 1885. évre lett megszavazva. A törvény által kívánt szakképzett erdőőrök nevelésére szükséges költség ellenben összesen 3.150 frtnyi szaporulattal lett előirányozva; mely különbözet onnan ered, hogy az erdőőri szakiskolák tanító személyzete részére az egész évre járó illetmények vétettek föl, holott e czimen az 1885. évre csak a félévi járandóságok lettek fölvéve azon okból, mert ez iskolák megnyitása az 1885. év második felére terveztetett.

Az alap részére előirányzott 300 frtnyi többlet, a múlt évi jövedelemnél az 1886. évre 1.500 frttal nagyobb előirányzott bevételi összegnek egy ötöd részét képezi, melyet az alap szabályai értelmében, mint tőkésítendő összeget kellett felvenni.

Az alap bevételeinek és kiadásainak összehasonlításánál a múlt évi 7.350 frtnyi fedezetlen kiadással szemben mutatkozó 1.950 frtnyi több költség, tehát összesen 9.300 frtnyi hiány az alap jövedelmeinek emelkedésével idővel meg fog szűnni.

Az ezen czim bevételei alatt 1886. évre előirányzott 27.500 frtnyi összeg a múlt évre engedélyezett hitel ellenben 1.500 frttal nagyobb. Ezen többlet abban találja magyarázatát, hogy az alap tulajdonát képező magyar aranyjárdék kötvények kamataiból ennyi bevétel lesz elérhető.

IV. Nyugdíjak.

1. Magyarország.

1885. évben előirányozva volt 197.248 frt.

Időközben megszűnt :

114 férfi nyugdíja	. 12.316 frt,		
82 nő	" . 2.931 "		
71 árva	" . 614 "	15.861 "	
érvényben marad		 181.387 frt.

Ujból engedélyezettett :

180 férfi nyugdíja	. 16.598 frt,		
90 nő	" . 3.660 "		
61 árva	" . 503 "		. 20.761 frt.
Előirányoztatik 1886. évre 202.148 frt.

2. Horvát-Szlavonország.

Az 1885. évi költségvetésbe

felvéve volt 99.164 frt,

Időközben megszűnt :

14 férfi nyugilletmény	. 3.344 frt,		
2 nő	" . 253 "		
2 árva	" . 59 "	3.656 "	
egészben maradt		 95.508 frt,

Ujból engedélyezettett :

16 férfi nyugdíja	. 6.178 frt,		
11 nő	" . 1.216 "		
16 árva	" . 549 "		. 7.943 frt,
Előirányoztatott 1886. évre 103.451 frt.

V. Beruházások.

<i>Az állami erdőknél az 1885. évre engedélyezettett</i>	 183.000 frt,
1886. évre előirányoztatott	 243 900 "
		tehát több 60.000 frttal.

A mult évi költségvetéssel szemben ezen előirányzott 60.000 frtnyi költségtöbblet, a kolozsvári, máramaros-szigeti és lippai erdőhatóságok kerületeiben az erdei termékek kihozatalának biztosítására szükséges nagyobb szállítási eszközök építésére s illetve az ezen kerületekben halaszthatlanul szükségessé vált új kezelési épületek felállítására igényeltetik.

VI. Helyi érdekű vasutak.

Helyi érdekű vasutak czime alatt eddig itt előirányzott tételnek felvétele mellőzendő volt, mert az e célra szükséges hitelösszeg a jövő évtől kezdve a pénzügyi tárczánál fog szerepelni.

A magyar tölgy (*Quercus Hungarica* Hubeny) gubacsai.

A magyar tölgynek (melyet az „Erdészeti Lapok“ 1886. évfolyamának 228—31. lapjain a szlavoniai *Quercus confertata*-tól, legalább mint más fajtát, elválasztottunk, de geographiailag egymástól nincsenek elkülönítve, néhol pl. Oravicza körül vegyest is nőnek) némely gubacsára már maga Hubeny 1830-ban, ennek a tölgyfának legelső leírásakor figyelmeztetett, hogy fiatal tőhajtásain a „*Cynips Quercus*“ szurásából sok, különösen pedig nagy gubacs támad, de ő akkorában, úgy látszik, a gubacsokat nem igen ismerte.

Az a szabálytalan tüskés gubacs, a melyet Hubeny említ, hihetőleg a *Cynips caput medusae* Hart., vagyis a meduzafő gubacs, melyet azóta találtak is ezen a tölgyön.*) Nem hinném, hogy a *Spathogaster glandiformis* Gir., mert ezt Hubeny, a cser makkcsészéjéhez való hasonlatosságánál fogva, bizonyosan másképp írta volna le. Ugyancsak Hubeny megfigyelte már,

*) Lásd „Erdészeti Lapok“ 1885. 301 l.